

Sofia Liljeborg, Utredare
Tfn: 0345-18032
E-post: sofia.liljeborg@hylte.se

2023-09-15

Kommunstyrelsen
2023 KS0091

Ärendebeskrivning kommunledningskontoret - svar på motion angående EPA-ungdomarangåendemotion

Stina Isaksson (SD), Kerstin Alexén (SD), Karl-Yngve Dahlgren (SD), Maj Brodin (SD) och Mats Gustafsson (SD) lämnade den 18 januari 2023 in en motion där man belyser frågan om att ta hjälp av ungdomar med A-traktorer inom den kommunala verksamheten. Som exempel nämns att man i Tidaholm har använt sig av så kallade "EPA-spanare" för ökad trygghet i Tidaholm, samt att man i Malung-Sälen har använt sig av A-traktorförare inom hemtjänsten. Mot bakgrund av detta föreslås:

- Att ge berörda nämnder i uppdrag att se över på vilka sätt som kommunen kan ta hjälp av A-traktorförare i sina verksamheter samt för en ökad trygghet i kommunen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 13 april 2023, §94, att ge kommunledningskontoret i uppdrag att svara på motionen.

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret som lämnar följande förslag till svar.

A-traktorer inom kommunal verksamhet

A-traktorn, som ofta kallas EPA, är ett motordrivet fordon som består av en ombyggd bil. Ursprungligen var A-traktorn avsedd för att dra fordon eller arbetsredskap, numera används de främst som ett transportmedel av ungdomar.

Under de senaste åren har det pågått en intensiv debatt om A-traktorn främst kopplat till störande av allmän ordning, trafiksäkerhet och trafikolyckor. Den 9 juni 2023 beslutade regeringen om skärpta regler för körning med A-traktor. De skärpta reglerna innebär bl.a. att den som färdas i en A-traktor ska använda bälte samt att högsta tillåtna hastighet är 30 kilometer i timmen. Ändringarna i trafikförordningen trädde i kraft den 31 augusti 2023.

Som motionärerna beskriver har flera kommuner, däribland Tidaholm och Malung-Sälen, börjat använda sig av ungdomar som kör A-traktorer inom den kommunala verksamheten. Främst rör det sig om anställningar inom hemtjänsten samt att man samverkar med den motorburna ungdomen för trygghetsskapande åtgärder.

I Hylte kommun finns totalt 117 registrerade A-traktorer¹. Det gör Hylte till den kommun i Halland med flest registrerade A-traktorer sett till antalet invånare (11,3 per 1000 invånare). Det finns idag en fritidsgård i Hyltebruk som är öppen för ungdomar i åldern 13–18 år. En av fritidsledarna har i uppdrag att ansvara för att skapa relationer med motorintresserade ungdomar.

¹ Enligt statistik hämtad från Transportstyrelsen den 15 augusti 2023.

Kommunledningskontorets bedömning och överväganden

Av de förslag som lyfts i motionen är det främst kommunstyrelsen och omsorgsnämnden som berörs. Kommunledningskontoret har tittat på de förslag som lyfts i motionen och kan konstatera följande.

Av de kommuner som har anställt A-traktorförare inom hemtjänsten har de delvis sett goda resultat av insatsen men det finns flera arbetsmiljöfrågor som behöver lösas och insatsen är resurskrävande.

Kommunledningskontoret konstaterar att det arbetsmiljömässigt är en del frågor som behöver lösas kopplat till att det rör sig om minderåriga personer. Det gäller exempelvis arbetsmiljö och säkerhet avseende att vistas på väg och framföra fordon som inte ägs av kommunen. Det skulle vidare krävas någon typ av försäkran från vårdnadshavare gällande fordonets skick, försäkring, säkerhet etc. Därtill behövs en riskbedömning genomföras innan anställning.

Utöver detta tillkommer en gränsdragning avseende själva arbetsuppgifterna där det är viktigt att det finns en tydlig gränsdragning. I de kommuner som kommunledningskontoret granskat så har ungdomarna endast arbetat dagtid samt utfört enklare serviceuppgifter. De har inte deltagit i omvårdnadsuppgifter.

Vad det gäller trygghetsskapande åtgärder i samverkan med den motorburna ungdomen ser kommunledningskontoret flera risker. Riskerna är främst kopplade till att minderåriga kan hamna i situationer som kan vara svåra att hantera. Även om ungdomarna i dessa fall inte blir anställda av kommunen behöver kommunen ta i beaktande vilket ansvar man har för ungdomarnas trygghet.

Att gå vidare med förslaget om att använda sig av A-traktorförare i kommunal verksamhet skulle bli en resursfråga. Medel och personal behöver avsättas från berörda kontor samt personalenheten vid kommunledningskontoret för handledning, utbildning, förberedelser och kringarbete för att skapa rätt förutsättningar för ungdomarna inom verksamheten.

Detta är ett omfattande arbete som det organisatoriskt saknas resurser för att genomföra utan att det kommer påverka övrig verksamhet.

Kommunledningskontoret bedömer därför att med de organisatoriska förutsättningar som finns så skulle insatsen bli för resurskrävande. Utifrån dessa förutsättningar så föreslås därför ett avslag på att ge berörda nämnder ett fortsatt uppdrag att se över på vilka sätt som kommunen kan ta hjälp av A-traktorförare i sina verksamheter.

Kommunledningskontoret bedömer vidare att utifrån säkerhetsaspekter att kommunen inte ska samverka med den motorburna ungdomen vad det gäller trygghetsskapande åtgärder.

Kommunledningskontoret föreslår därför att motionen avslås i sin helhet.

Ekonomisk konsekvens av beslutet

Vid avslag har beslutet ingen ekonomisk påverkan.

Bifall till motionen kommer att medföra kostnader som inte finns avsatta i ram.

Emma Gröndahl
Kommunchef

Jenny Hagesjö
Kanslichef